

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 18. desember 2025

Sak 2025/1369 - Sunnmøre Forsvarsforening - org.nr. 911 949 210 - klage over vedtak om å omgjøre vedtak om registrering av organisasjon som deltaker i grasrotandelen

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana.

Sakens bakgrunn

- (1) Sunnmøre Forsvarsforening (heretter «klager») meldte 3. juli 2025 inn registrering til Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen. Vedlagt meldingen lå klagers årsmøteprotokoll fra 2005 med vedtekter vedtatt på årsmøtet.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 8. juli 2025 om å godkjenne registrering i registeret med deltakelse i grasrotandelen.
- (3) Etter en intern gjennomgang i etterkant av vedtaket, konkluderte Frivillighetsregisteret med at foreningen ikke skulle vært registrert som deltaker i grasrotandelen, ettersom vedtektene tilsier at virksomheten er organisert av det offentlige. Frivillighetsregisteret fattet derfor vedtak 4. august 2025 om å omgjøre vedtaket av 8. juli 2025. I vedtaket vises det til Frivillighetsregisternemndas vurdering i sak 2024/1094 NROF Ålesund og Omegn. Omgjøringsvedtaket innebærer at foreningen ikke lenger er registrert som deltaker i grasrotandelen.
- (4) Klager påklaget vedtaket 20. august 2025. Det vises til at foreningen verken er medlem av eller har samme formål som NROF. Klager er en lokal og selvstendig forening som er tilsluttet Norges Forsvarsforening. Det vises også til at andre foreninger som er tilsluttet Norges Forsvarsforening har fått innvilget deltakelse i grasrotandelen. Klager anfører at det er den feilaktige sammenblandingen mellom foreningen og NROF som er årsaken til at det ble fattet vedtak om omgjøring, og ber derfor om at foreningen innvilges deltakelse i grasrotandelen.
- (5) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 22. september 2025 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.
- (6) Klager sendte i e-post 2. oktober 2025 merknader til Frivillighetsregisterets innstilling til Frivillighetsregisternemnda. I merknadene anføres det at foreningen ikke er organisert av det offentlige. Klager mottar ikke statlig driftstilskudd og er ikke organisert, finansiert eller styrt av det offentlige. Aktivitetene drives utelukkende på frivillig basis, og i praksis dekkes mye av kostnadene av medlemmene selv gjennom dugnadsinnsats, kontingent og foreningens egne midler. Klager mener derfor det ikke er grunnlag for å konkludere med

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

at vedtektene gir inntrykk av at virksomheten er organisert av det offentlige. Klager anfører også at vilkårene for å omgjøre vedtaket, ikke er oppfylt. Det vises til at når det ikke er fremsatt en klage, kan forvaltningsorganet kun omgjøre et vedtak dersom det er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. Ettersom vedtaket bygger på en feilaktig sammenligning med en annen organisasjon, uten at det er foretatt en selvstendig vurdering av klagers formål og struktur, er ikke vilkårene for omgjøring oppfylt.

- (7) Frivillighetsregisteret sendte i e-post 6. oktober 2025 kommentarer til klagers merknader. I e-posten understreker Frivillighetsregisteret at det er foretatt en konkret og selvstendig vurdering av om foreningen har rett til å være registrert som deltaker i grasrotandelen. Det vises til at det i vedtaket er lagt avgjørende vekt på at foreningen har til formål å ivareta oppgaver som må anses å være et offentlig ansvar, og at vurderingen er basert på vedtektene som lå ved registermeldingen 3. juli 2025. Det er klagers vedtektsfestede formål som har vært avgjørende ved vurderingen, og ikke hvorvidt foreningen er medlem av NROF eller ikke. Frivillighetsregisteret bemerker også at hvis det mottas opplysninger som godtgjør at en enhet ikke skulle kvalifisert til deltakelse i grasrotandelen, men allikevel er registrert som grasrotmottaker, skal enheten slettes som grasrotmottaker i Frivillighetsregisteret, jf. forskrift om grasrotandel § 3 fjerde ledd andre setning. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2124 om grasrotandel (forskriften).
- (9) En enhet kan delta i grasrotandelen dersom enheten er registrert i Frivillighetsregisteret og er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats, jf. forskriften § 3 første ledd.
- (10) I forskriften § 3 tredje ledd bokstav a er det gjort unntak for enheter som er organisert av det offentlige, herunder forvaltningsvirksomhet som er delegert til frivillige organisasjoner, og virksomhet som er organisert privatrettslig, men som det offentlige står bak.
- (11) Det fremgår av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 35 første ledd bokstav c at et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom vedtaket må anses ugyldig.
- (12) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (13) Sunnmøre Forsvarsforening sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 4. august 2025 om å omgjøre vedtaket 8. juli 2025 om registrering av organisasjonen som deltaker i grasrotandelen.

- (14) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav a at enheter som er organisert av det offentlige ikke har rett til å delta i grasrotandelen. Av høringsnotat 14. august 2017 - forslag til ny forskrift om grasrotandel punkt 2.2.3 merknader til § 3 fremgår det at:

«Aktiviteter som er organisert av det offentlige har ikke registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Det kan likevel være organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret som i hovedsak benytter opptjente midler til offentlige oppgaver. Disse skal ikke kvalifisere til deltakelse i Grasrotandelen. Pengespillovgivningen legger til grunn at offentlige oppgaver ikke skal finansieres av lotterimidler.»

- (15) Selv om uttalelsen gjelder tidligere forskrift 15. desember 2017 nr. 2136 om grasrotandel, er § 3 tredje ledd bokstav a videreført uten endringer i gjeldende forskrift. Bestemmelsen må derfor tolkes i samsvar med den forståelsen som ble lagt til grunn ved den tidligere forskriften. Unntaket i forskriften § 3 tredje ledd bokstav a omfatter også enheter som i hovedsak benytter egne midler til å utføre offentlige oppgaver. En slik tolkning er lagt til grunn av Frivillighetsregisternemnda i sak 2024/1094 og 2021/1525.
- (16) I vurderingen av om klager utfører offentlige oppgaver, tar Frivillighetsregisternemnda utgangspunkt i vedtektene, ettersom det er vedtektene som setter rammer og er styrende for foreningens virksomhet. Klager må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (17) Det følger av klagers vedtekter § 1 at foreningens formål er:

«å arbeide for at forsvarsviljen til enhver tid er levende i det norske folk, og for at Norge til enhver tid har et forsvar som betryggende verner landets frihet, uavhengighet og fred.

Foreningen er medlem av Norges Forsvarsforening.»

- (18) Frivillighetsregisternemnda har tidligere lagt til grunn at det er det offentlige, særlig ved Forsvaret som har ansvar for å forsvare Norge og Norges allierte militært, se ovennevnte avgjørelse i sak 2024/1094. Som en del av ivaretagelsen av oppgavene på forsvars- og sikkerhetsområdet, må det offentlige sørge for en opplyst forsvarsdebatt, at allmennheten har kunnskap om og forståelse for norsk sikkerhets- og forsvarspolitik, og at samfunnet bidrar til og støtter opp under Forsvaret.
- (19) Klagers vedtektsfestede formål er vidtrekkende, og vedtektene gir ikke en klar angivelse av hvilken virksomhet eller hvilke aktiviteter foreningen utøver. Det er klagers ansvar å sørge for at vedtektene gir et riktig og nøyaktig bilde av foreningens virksomhet. Klager har heller ikke gitt noen redegjørelse for hvordan formålet skal oppnås i de øvrige dokumentene i saken. Frivillighetsregisternemnda forstår klagers formålsbestemmelse, slik at foreningen blant annet skal arbeide for å sikre et betryggende nasjonalt forsvar, samt bidra til å styrke samfunnets forsvarsvilje og oppslutning om Forsvaret.
- (20) På Norges Forsvarsforenings nettsider fremgår det at foreningen styrker befolkningens forsvarsvilje og motstandskraft gjennom å motivere, spre kunnskap, skape debatt og en forståelse for at det vi har er verdifullt. Foreningen søker å skape entusiasme, vilje til forsvar og en vilje til motstandskraft - både praktisk og mentalt. Dette skiller seg fra virksomhet som består av kompetansehevende tiltak eller lignende for personer som er i aktiv tjeneste i forsvar, slik tilfellet var i sak 2024/1094 og 2021/1525. Frivillighetsregisternemnda legger likevel til grunn at også ansvaret for å sikre et

betryggende nasjonalt forsvar og fremme samfunnets oppslutning om Forsvaret, gjennom debatt og informasjonsarbeid, påhviler det offentlige, særlig ved Forsvaret.

- (21) Frivillighetsregisternemnda har etter dette kommet til at klager i hovedsak benytter egne midler til å utføre offentlige oppgaver. Klager har anført at foreningen verken mottar driftstilskudd, eller er organisert, finansiert eller styrt av det offentlige. Nemnda legger til grunn at det ikke kan tillegges avgjørende vekt på disse forholdene, når foreningen i henhold til vedtektene må anses å utføre en offentlig oppgave. Klager oppfylder derfor ikke vilkårene for deltakelse i grasrotandelen, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav a.
- (22) Klager har også anført at andre foreninger som er tilsluttet Norges Forsvarsforening har fått innvilget deltakelse i grasrotandelen. Frivillighetsregisternemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling.
- (23) Frivillighetsregisternemnda bemerker at i alle tilfeller der det meldes inn registrering om deltakelse i grasrotandelen, må det foretas en konkret vurdering av om vilkårene i forskriften er oppfylt. Nemnda har etter en konkret vurdering kommet til at klager ikke oppfylder vilkårene for deltakelse i grasrotandelen. Den omstendighet at andre foreninger som er tilsluttet Norges Forsvarsforening deltar i grasrotandelen, kan ikke innebære at klager innvilges deltakelse siden vilkårene i forskriften ikke er oppfylt.
- (24) Klager har anført at vilkårene for å omgjøre vedtaket, ikke er oppfylt. Det vises til at når det ikke er fremsatt en klage, kan forvaltningsorganet kun omgjøre et vedtak dersom det er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.
- (25) Det fremgår av forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c at et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom vedtaket må anses ugyldig. Det følger av drøftelsen over at det er gjort feil i den rettslige skjønnsutøvelsen i Frivillighetsregisterets vedtak 8. juli 2025 om å godkjenne registrering i registeret med deltakelse i grasrotandelen, og at denne feilen har virket inn på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41. Frivillighetsregisternemnda vurderer at denne feilen må medføre at vedtaket er ugyldig, og kan ikke se at klager har anført noen tungtveiende hensyn som taler for et annet utfall. Frivillighetsregisteret hadde dermed adgang til å omgjøre vedtaket, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.

Konklusjon

- (26) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur